

Obsah

Úvod	7
Seznam některých použitých zkratk	9
Seznam některých adres www	10
I Moderní stát a ústava	11
1.1 Vznik a historický vývoj moderního státu a jeho ústavy	11
1.2 Druhy ústav	13
1.3 Funkce, obsah, předmět a forma ústavy	15
2 Stručný ústavní vývoj na území České republiky	16
2.1 Etapy ústavního vývoje od roku 1848	16
2.2 Ústavní vývoj od roku 1848 do roku 1918 v rámci habsburské monarchie	16
2.3 Ústavní vývoj v letech 1918 až 1992 v rámci československé státnosti	18
2.3.1 Ústavní vývoj v rámci Československa v letech 1918 až 1948	18
2.3.2 Ústavní vývoj v letech 1948 až 1992	22
3 Úvod do ústavního práva České republiky	26
3.1 Vymezení pojmu ústavního práva	26
3.2 Vztah ústavního práva k jiným právním odvětvím	28
3.3 Prameny ústavního práva	28
3.4 Ústavněprávní vztahy	29
4 Ústava České republiky. Ústavní pořádek	32
4.1 Přijetí a koncepce Ústavy České republiky	32
4.2 Ústavní pořádek (ústava České republiky)	33
4.3 Funkce ústavního pořádku	33
4.4 Obsah ústavního pořádku	35
4.5 Forma ústavního pořádku	36
4.6 Vnější forma Ústavy České republiky	37
4.7 Interpretace a aplikace ústavních předpisů	39
5 Ústavní základy České republiky	44
5.1 Ústavní charakteristika českého státu	44
5.2 Území ČR	46
5.3 Unitární forma územní organizace ČR	46
5.4 Státní občanství ČR	47
5.5 Hlavní město ČR	49
5.6 Státní symboly ČR	49
5.7 Další formy symbolizující ČR	50
5.8 Ústavní základy zahraniční politiky a bezpečnosti ČR	51
6 Moc zákonodárná	53
6.1 Základní východiska úpravy moci zákonodárné	53
6.2 Základní charakteristika Parlamentu	53
6.3 Vnitřní organizace Poslanecké sněmovny a Senátu	55
6.4 Působnost a pravomoc Parlamentu	57
6.5 Zákonodárný proces	59
6.6 Postavení člena Parlamentu	61
6.7 Rozpuštění Poslanecké sněmovny	64

7	Moc výkonná.....	65
7.1	Základní východiska ústavní úpravy moci výkonné	65
7.2	Prezident republiky	66
7.3	Vláda	71
7.4	Ministerstva a jiné ústřední správní úřady	76
7.5	Státní zastupitelství.....	80
7.6	Ochrana ústavních činitelů a sídelních objektů a zajištění pořádku (exkurs).....	85
8	Moc soudní	87
8.1	Základní východiska ústavní úpravy moci soudní	87
8.2	Ústavní principy soudnictví	88
8.3	Ústavní soud.....	90
8.4	Soudy (obecně).....	95
8.5	Soudy v trestním řízení (exkurs)	99
9	Nejvyšší kontrolní úřad	100
10	Česká národní banka	104
II	Územní samospráva	107
11.1	Základní východiska ústavní úpravy územní samosprávy.....	107
11.2	Obec	109
11.3	Samospráva obce.....	110
11.4	Přenesená působnost obce (exkurs).....	113
11.5	Orgány obce.....	114
11.6	Vyšší územní samosprávné celky (kraje)	118
11.7	Hlavní město Praha.....	122
12	Základní práva a svobody.....	128
12.1	Vymezení některých základních pojmů	128
12.2	Základní práva a svobody v Ústavě České republiky.....	129
12.3	Listina základních práv a svobod	130
12.3.1	Přijetí, vyhlášovací akt, koncepce a vnější forma LZPS	130
12.3.2	Preambule LZPS	132
12.3.3	Hlava první. Obecná ustanovení.....	133
12.3.4	Hlava druhá. Lidská práva a základní svobody.....	135
12.3.5	Hlava třetí. Práva národnostních a etnických menšin	147
12.3.6	Hlava čtvrtá. Hospodářská, sociální a kulturní práva	148
12.3.7	Hlava pátá. Právo na soudní a jinou právní ochranu	154
12.3.8	Hlava šestá. Ustanovení společná.....	157
13	Specifické orgány ochrany základních práv a svobod	160
13.1	Veřejný ochránce práv.....	160
13.2	Úřad pro ochranu osobních údajů	163
14	Zajišťování bezpečnosti České republiky.....	167
14.1	Základy ústavní úpravy zajišťování bezpečnosti ČR	167
14.1.1	Vymezení pojmu bezpečnost ČR.....	167
14.1.2	Vymezení některých dalších základních pojmů.....	168
14.1.3	Stručný vývoj právní úpravy zajišťování bezpečnosti ČR	169
14.1.4	Prameny právní úpravy zajišťování bezpečnosti ČR.....	171

14.2	Krizové stavy	171
14.2.1	Vymezení pojmu krizová situace a pojmu krizové stavy	171
14.2.2	Systém krizových stavů.....	174
14.2.3	Stav nebezpečí.....	174
14.2.4	Nouzový stav	175
14.2.5	Stav ohrožení státu.....	176
14.2.6	Válečný stav.....	178
14.3	Subjekty bezpečnosti ČR.....	180
14.3.1	Vymezení pojmu subjekty bezpečnosti ČR.....	180
14.3.2	Vybrané ústavní subjekty bezpečnosti ČR.....	181
	Použitá literatura	188
	Ústava České republiky	191
	Listina základních práv a svobod	208
	Zákon o státních symbolech České republiky	217
	Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky	218
	Zákon č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon)	221

Prezentovaná publikace *Základy ústavního práva* je určena jako první pramen pro studium středních, vyšších odborných a vysokých škol. Je to v určitém rozsahu vyučovací právo, která i ona není úplně bezúhelná na těchto úrovních. Je také vhodným pramenem pro poslávky na právní fakultě, které se proto ke své práci mohou opírat i o publikaci *Základy ústavního práva České republiky*. Zároveň se jedná o první publikaci vyučovacího úrovně, která se zabývá ústavním právem jako vědním oborem a v této oblasti se jedná o první právní a právohistorický učebnici. Autorem je K. Pluha. V Pavlíček stá i na straně úvodu.

Základním cílem této knihy je přispět k členění komplexního právního ústavního systému předložit ústavního práva České republiky, aby je bylo správně interpretováno a uskutečňováno v mize potřebné pro jejího práva.

Publikace je rozložena do tříseti kapitol, která mají ve svém obsahu jasně vymezené všechny základní instituce ústavního práva České republiky.

Autori si při zpracovávání publikace nekladli za cíl vyčerpání a rozsáhlé problematiky ústavního práva České republiky v celé její teoretické dimenzi, ale podat ve stručné a jasné formě relativně široký rozsah základních informací a vysvětlit. Proto se publikace i o hlediska na plánovaný rozsah samozřejmě nemohla vyhnout určitým zjednodušením.

Pokud jde o metodu zpracování publikace, byla zvolena metoda kladu, nace stručného výkladového přístupu a autentického právního textu. Při studiu publikovaného textu doporučuji čtenři soustavně pracovat s platnými předpisy ústavního práva České republiky.